

Una campanya per la cooficialitat

BUSTIA

"JOIE"

Je voudrais exprimer ma joie qu'après tant d'années, finalement un journal en langue catalane peut être publié.

PETER GALLNER
(Zurich)

PSUC

Com si no fos suficient la força ha obligat els comunistes catalans a romandre en el "privilegi" de la clandestinitat, avui observo a la premsa que alguns sectors de la mateixa oposició democràtica fan grans esforços per desprestigiar el PSUC i l'opció política que representa, tot aprofitant la inferioritat de condicions en què es troba per la discriminació del poder. Potser hi ha objectius coincidents entre aquesta campanya i els afanys de Fraga...
Reflexionem.

ORIOI PAMIES JAUME
(Cornellà, Baix Llobregat)

NO-COMUNISTA

1r Perquè el comunisme és essencialment l'instrument del govern soviètic per a dominar el món. Allò que té de socialisme és la careta que es posa per aconseguir els seus propòsits.

2n Perquè no sóc partidari de la dominació del món per una sola nació o per una dictadura.

3r Perquè pretén construir —això és el que exposa— un bonic edifici, però damunt la sorra, car rebutja el fonament: Crist. Jo crec que l'esperit religiós de la humanitat és com el cordó umbilical que la uneix a l'origen, a Déu. L'home és un ser en gestació i si pretén destruir el seu cordó umbilical, el resultat només pot ser un avortament o una monstruositat. De totes maneres, encara que l'home pretengui prescindir de tota religió, continuarà sempre dependent de Déu.

(Un fals concepte de religió molt estès és ja una altra qüestió).

JAUME RIUS I GARRIGA
(Barcelona)

ELS SOCIALISTES

Com a ciutadà i demòcrata demano a tots els socialistes que estiguin a l'alçada de les circumstàncies que exigeix el nostre país. No és l'hora de protagonitzar un esdeveniment important per al nostre poble (la creació de un nou partit), que inclogui una majoria que ha demostrat les seves conviccions socialistes i revolucionàries. No és temps de voler parlar convençut de representar a tothom sense representar ningú. Entre tots els socialistes s'ha de decidir la seva futura organització per tal d'ocupar un lloc important entre totes les forces democràtiques del país, i de quedar tot el poble de Catalunya agraït i beneficiat d'aquesta resolució.

JORDI MAYOL CALVET
(Barcelona)

OPOSICIO I DIVISIO

A la lletra tramesa pel senyor Josep Dorn i Caballé en l'edició d'AVUI del dia 8 de juny, que fa referència a l'afer Pallach-PSUC, com aquell que no diu res. L'autor arriba al moll de l'os de la qüestió en denunciar la insensata fallera de dividir-nos una i altra vegada enmig de "curses i batalles dialèctiques". Fallera que tants disgustos ens ha ocasionat en més d'un tombant de la història.

Tot plegat, i això a molts nivells de l'oposició democràtica al nostre país, per un afany desorbitat i sovint ben manifest de "vedettisme" polític que no som capaços de substituir per un autèntic esperit de servei.

MARIA ROSA ROTLLANT
(La Floresta, les Garrigues)

(Passa a la pàgina següent)

Per ésser publicades, les cartes ens han d'arribar amb totes les dades del seu autor, i han de ser breus. Si la seva extensió és excessiva, podrà ésser reduïda per la Redacció.

MANUEL DE PEDROLO

hagi una ordenació jurídica protegint la prioritat, a cada lloc, de la llengua natural: del castellà a les zones de parla castellana, i del català a les de parla catalana.

Per altra banda, aquesta exigència d'estricta justícia és compatible amb qualsevol postura de partit respecte a l'organització (unitària, federal o independentista) de l'Estat espanyol. I el fet de partir d'una situació de cooficialitat podria facilitar molt la consulta popular respecte a aquesta organització.

A més, es tracta d'una reivindicació que pot ésser plantejada —i que ha de ser-ho, al meu entendre— per a ésser satisfeta, ja des d'ara, sense esperar reformes ni ruptures, ni elaboració d'estatuts d'autonomia. No havent-hi cap disposició amb categoria de llei que declari oficial el castellà (i això ho demostra l'informe del Col·legi d'Advocats de Barcelona), supòs que un Decret com el mal anomenat "de protecció de las lenguas regionales", però que fos realment just, bastaria per a declarar la cooficialitat; si no, bastaria que reconeguessin que, no essent el castellà realment "la llengua oficial", totes les llengües de l'Estat tenen igualtat de drets. No entenc de Dret, i tal vegada dic heretgies, però em sembla evident que hi ha d'haver una sortida legal relativament fàcil, que els nostres juristes poden indicar.

Naturalment, la declaració de cooficialitat implica una sèrie de conseqüències òbvies que no serà fàcil fer acceptar als castellans (començant pels mateixos membres de Govern) acostumats als seus injustos privilegis lingüístics. Per exemple: programes de televisió en català d'àmbit estatal (res de circuits tancats); ensenyament del català a les zones de parla castellana (única manera d'aconseguir que una persona que vol establir-se en terres catalanes pugui aprendre la nostra llengua ja abans de venir-hi); funcionaris amb coneixement del català dins els organismes centrals d'administració; exigència d'un bon coneixement del català a tot mestre o professional lliberal que vulgui treballar a casa nostra; etc.

Segur que la majoria de castellans (i molts de catalans) trobaran que tot això és massa complicat. Però si és just, i em sembla evident que ho és, s'ha de reivindicar, per més complicat que sigui. També serà complicat aconseguir un règim de justícia social, i això no ens eximeix de reclamar-lo. De la mateixa manera que no es pot aconseguir un autèntic alliberament de les classes populars sense el sacrifici (fet de grat o per força) de les classes actualment privilegiades, tampoc no és possible la justícia per als pobles de l'Estat espanyol sense el sacrifici dels privilegiats que fins ara han tingut els castellans.

Això ho ha d'entendre tothom; però si nosaltres no ho plantejam, els castellans ni tan sols hi pensaran (tinc la impressió que hi ha molts de catalans que tampoc no hi han pensat mai). És urgent, doncs, una Campanya intensiva per la Cooficialitat del Català, que sigui assumida per tot el poble dels Països Catalans, independentment de la ideologia de cadascú i de cada partit, i una acció col·lectiva forta, de cara a l'Administració, als partits polítics d'àmbit estatal i al poble de parla castellana (i amb més motiu al de parla gallega o basca), a fi que tothom reconegui la justícia de la nostra exigència.

Comprenc que per als militants dels partits polítics, que tanta feina tenen en aquests moments, pot semblar poc oportú gastar esforços en una reivindicació que tal vegada els sembla marginal. Però no és marginal, sinó bàsica: és la defensa d'un dret essencial que qualsevol persona de bona voluntat pot reconèixer i fer seu. I aquesta defensa mereix tots els esforços que li puguem dedicar.

AINA MOLL

DARRERAMENT, he llegit diversos articles i editorials (a AVUI i "Pre-sència", principalment) on es parla de reivindicar l'oficialitat del català, i s'alludeix a uns partidaris de la cooficialitat de llengües i es rebaten els seus arguments, indicant que la cooficialitat significaria la instauració, no d'un "bilingüisme harmònic", sinó de la legalització del fet diglòssic que ara patim.

No he tingut ocasió de llegir defenses de la cooficialitat, de manera que no sé si els comentaris que n'he vist responen exactament a la postura dels "cooficialistes", però tot el que he llegit em fa pensar que la polèmica es centra exclusivament en l'àmbit dels Països Catalans.

A Mallorca tenim en marxa, des de fa prop de quatre mesos, una Campanya Popular per la Cooficialitat del Català, que ha tingut notable ressò dins el poble i ha merescut l'adhesió de nombroses entitats col·lectives. A un moment donat, un grup dels iniciadors de la campanya, se'n separaren per a formar la Comissió per l'Oficialitat del Català, manifestant els mateixos recels dels articles que he alludit, però de cada vegada resulta més clar per a tothom que els objectius de la Campanya i la Comissió, pel que fa referència a l'àmbit de les Illes (i per extensió al dels Països Catalans), coincideixen exactament, i ha projectes de feina conjunta dels dos grups de cara al poble.

Voldria presentar-vos ara el meu concepte de "la cooficialitat ben entesa" (la mal entesa, evidentment, no per a res), tal com l'he exposada reiteradament a "La Columna de Foc" (una secció del diari Última Hora, portaveu de la Campanya per la Cooficialitat, que es publica cada dissabte i consta de tres o quatre pàgines redactades íntegrament en català). Aquest concepte de la cooficialitat és assumit totalment per l'equip de redacció de la Columna de Foc, i s'ha donat sempre per sobreentès en les Assemblees de la Campanya que se celebren cada dissabte a la tarda, de manera que no hi ha cap motiu per a suposar que hi hagi membres de la Campanya amb un concepte més restrictiu de la qüestió. Per altra banda, les adhesions ens han arribat sense condicions ni limitacions i és de suposar que els qui s'adherien havien llegit "La Columna de Foc".

Fet aquest preàmbul, que m'ha semblat necessari per a evitar malentesos, passaré a exposar una sèrie de consideracions que em semblen molt importants i que voldria que fossin meditàdes molt seriosament per tot el poble català.

Al meu entendre, s'ha de reivindicar —amb exigència i amb caràcter d'urgència— la cooficialitat del català, però no referint-nos al marc dels Països Catalans, sinó dins l'àmbit molt més ample de l'actual Estat espanyol. És a dir, que hem de reclamar que el català (i naturalment també les altres "lengües regionals") sigui cooficial amb el castellà, dins tot l'àmbit de l'Estat espanyol, amb igualtat total de drets. És una reivindicació d'estricta justícia, que no pot ésser rebutjada per ningú que pensi sincerament que "s'ha de respectar la rica varietat lingüística i cultural dels pobles que formen l'Estat" (i això ho diu molta gent, avui, dins una extensíssima gamma d'ideologies). Mentre hi hagi una llengua que sigui oficialment o administrativament considerada com a més important que les altres, els parlants d'aquestes altres serem ciutadans de segona classe, i ningú té dret a rebaixarnos així, en uns moments en què es pretén una organització justa i democràtica dels pobles d'Espanya.

Naturalment, això no és contradictori amb l'exigència de l'oficialitat del català dins els Països Catalans (per ésser "cooficial", el català ha d'ésser declarat "oficial", no sol a casa nostra sinó a la resta de l'Estat), ni del seu caràcter prioritari —no sols a casa nostra, sinó en les nostres relacions amb uns organismes "centrals". Al contrari, essent oficials les dues llengües (i les altres) amb igualtat de drets, és natural que hi

No posem pegats a les rascades

QUE fa molts anys que juguem al joc dels disbarats, ho sabem tots. Cal entendre: tots aquells que ho volen saber, puix que encara hi ha qui nega l'evidència per moltes proves que li donis (i l'evidència no en necessita cap). Ara fa pocs dies, a Brusselles, durant les reunions de la Conferència de Ministres de Justícia, el senyor Garrigues, que ho és de l'Estat Espanyol, ho demostrava prou bé en dir que a Espanya "s'inicia la recreació de l'estat de dret, integrat en els valors de llibertat, seguretat i justícia", segons la traducció que de les seves paraules va fer AVUI. I ho demostrava perquè amb els seus mots, és veritat que adreçats a gent (i a quina gent!) de fora, contradicció tot allò que des de fa molt de temps s'ha assegurat a la gent de dintre per boca de les personalitats més il·lustres. Junt amb l'afirmació que el poble és adult, a la qual ja he dedicat algun comentari, una de les coses que més s'ha repetit és que vivim en un estat de dret. I ara, ves per on, resulta que no! Perquè si tot just iniciem la recreació d'aquest estat, senyal que no el tenim o, com sembla indicar el mot recreació, que l'hem tingut alguna vegada i després vam deixar de tenir-lo. Ara el tornarem a tenir, i benvingut sia, és clar. De tota manera, si les paraules del senyor Garrigues són veritat, i bé ho deuen ser si ell ha cregut que havia de dir-les, ara sabem del cert que fins avui ens han dres el número fet-nos veure garses per perdius.

Bé, ens el prenen abans, segons aquesta tesi, i com que això ja és aigua passada (confiem-hi!), ho podem deixar córrer. Però el joc dels disbarats continua impertèrrit. Que ens ho digui sinó el senyor Cantarero del Castillo, que segons sembla, a Mallorca es declarava partidari de l'autodeterminació de les nacionalitats "dintre el límit del federalisme", una fórmula totalment inèdita, que jo sàpiga, i que té el mèrit (no inhabitual, que jo sàpiga, perquè, cada dia hi ha algú que se n'empeca alguna) de contribuir al ritual de la confusió quan volem fer pell nova.

Durant prop de quaranta anys, el ciutadà corrent ha estat víctima no pas d'una falta d'informació, com es diu sovint, sinó d'una desinforma-

ció, més bé, d'una deformació constant i sistemàtica que mai no li ha permès d'aclarir d'una manera satisfactòria uns termes que s'empraven, quan s'empraven, amb la sana intenció d'espantar-lo. És natural que a hores d'ara aquest ciutadà que no ha tingut accés a cap text responsable confongui o mig confongui encara autonomia, federalisme, confederalisme, separatisme, autodeterminació... Si des de la messeta un Estatut tan modest com el que les Corts de la República van votar l'any 1932 ja sembla un document separatista intolerable, i aquesta gent que pensaven i potser encara pensen així eren, o són, els únics que poden parlar-ne, no és estrany que, a molts els entri un complex de culpabilitat en descobrir que eren separatistes pel simple fet d'ésser partidaris de l'Estatut d'Autonomia o de simpatitzar-hi. S'ha fet, doncs, una operació brillant.

També ho podria ser aquesta de les autodeterminacions limitades. Al senyor Cantarero del Castillo no cal explicar-li, naturalment, què és l'autodeterminació, però ja que ho sap, com suposem, sembla que la seva obligació, en definir-la d'una altra manera a través de les seves declaracions, era de precisar que ell en tenia una idea diferent, o sia que parlava d'una altra cosa a la qual, probablement per raons personals, li agrada de donar el nom d'autodeterminació encara que no ho sigui. Això cal fer-ho cada cop que ens apartem del sentit usual d'una paraula. Hauria pogut dir, per exemple, que en el seu llenguatge "tot volia dir "part" i que "infinitud" significava "terme"; o que coHocava l'auto" en una banda i la "determinació" en una altra. No tan sols hauria estat més clar, sinó més divertit. I no hauria faltat a cap tradició honorable, atès que els filòsofs sovint són afeccionats a aquestes redefinicions, i en els polítics sol haver-hi sempre molta filosofia, encara que sigui de la que se'n diu "pragmàtica".

El mot autodeterminació és precisament aquell que fan seu el socialisme català i el de gairebé tots els pobles que formen part d'estats plurinacionals, i l'escull per la virtut democràtica que té

l que el senyor Cantarero del Castillo, demòcrata convençut, no ignora. L'autodeterminació no hipoteca cap futur, ben a l'inrevés, deixa les portes obertes de bat a bat perquè els ciutadans puguin decidir amb tota llibertat si volen un federalisme, un estatut d'autonomia, o el que els plagui. Posar límits a l'autodeterminació equival a voler fer-nos jugar a un joc amb les regles d'un altre. No diré que no hi estem ben entrenats, als embolics d'aquesta mena, però un excés d'entrenament també pot perjudicar l'organisme. No abusem, doncs.

Decidir amb tota llibertat, però, vol dir que hi ha d'haver ja, al moment de produir-se la decisió, la capacitat suficient per a un exercici que únicament la democràcia permet, i a aquesta democràcia, en primer lloc, si ens limitem a recórrer, en primer lloc, si ens limitem a reconèixer unes llibertats formals (més aviat magres, per postres) que seran immediatament anorreades per les pressions que una organització social capitalista fa obrar sobre el proletariat, sotmès als condicionaments de dependència propis de la relació amo-assalariat; no s'hi arriba, tampoc, a base de reformismes que, si bé poden avantatjar econòmicament els desposseïts, no toquen les estructures alienadores, si és que no les reforcen.

També aquí, doncs, ensopeguem amb un joc de disbarats, força més greu, afegiré, que el d'unes declaracions, d'unes conferències, tota vegada que una societat s'ha de transformar abans que sigui democràtica. I, de moment, sembla que això tan sols ho pot aconseguir un socialisme que, en fer coincidir les llibertats formals i les llibertats reals, crea precisament les condicions d'aquella democràcia. Es per aquest motiu que urgeix cada dia més la constitució d'un partit socialista català que no sigui patrimoni de cap cle-dà; que sigui el partit de tots els socialistes conscients, plenament convençuts que al sistema no se'l desgasta posant pegats a les rascades que li fem, sinó que per a triomfar-ne cal descarnar-li les arrels.